

عنوان مقاله:

فرز و فرود مناسبات سیاسی قرمطیان با خلفای عباسی

محل انتشار:

هشتمین کنفرانس بین المللی دستاوردهای نوین پژوهشی در فقه، حقوق و علوم انسانی (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

مهدی ساجدی مهر - دکتری تاریخ ایران بعد از اسلام دانشگاه اصفهان

محمد آرز - دکتری تاریخ ایران بعد از اسلام دانشگاه اصفهان

قادر محمدی وند ملک آبادی - کارشناس ارشد تاریخ دانشگاه تربیت مدرس

حامد بخشنده نیا - کارشناسی علوم اجتماعی دانشگاه پیام نور گچساران

خلاصه مقاله:

جنبش قرمطیان یکی از تجلیات شیعی گری افراطی و مهدویانه بود که از دل اسماعیلی گری پدید آمد و توانست برای خود قلمرویی دست و پا کند. عادت اسماعیلی مستقر در اهواز برای امامت محمد بن اسماعیل و اولاد او دعوت خود را شروع کرده بودند. آنها یکی از مبلغین خود را به نام حسین اهوازی را به سواد کوفه فرستادند. حسین اهوازی امر دعوت را در سواد عراق به حمدان الاشعث واگذار کرد. داماد حمدان به نام عبدان الکاتب توانست دو تن از بزرگترین ناشران دعوت قرامطه یعنی ابوسعید جنابی و زکریه بن مہرویہ که ہر دو ایرانی ہودہ اند، را بہ این مذهب درآورد. ابوسعید جنابی یکی از بنیان گذار این جنبش می باشد. وی احساء قطیف، شهر ہجر و بعضی از بنادر دیگر خلیج فارس را تصرف نمود و از سطوت و ہیبت او خلافت بنی العباس متزلزل گردید. بعد از وفات ابوسعید پسرش ابوطاہر بہ جای اونسخت. او بہ بصرہ، بغداد، حجاز و حرمین، حملہ می کرد و راہ حجاج را بہ خطر می افکند. در این میان شنیع ترین عمل او در سال ۷۱۳ ه.ق حملہ بہ مکہ و ربودن حجرالاسود بود. در این میان خلفای بنی عباس بر سر مسائل مختلف مدت ها با قرمطیان محاربات شدید داشتند و این نبردها موجبات ضعف طرفین را فراہم می نمود. اعقاب ابوسعید تا سال ۷۶۳ ه.ق حکومت می کردند. آنها سرانجام در اواخر قرن پنجم ہجری بہ وسیلہ عملیات مشترک سپاہیان سلجوقی و خلیفہ عباسی از عراق و ہمکاری رئیس یک قبیلہ بدوی عرب، منقرض شدند.

کلمات کلیدی:

قرمطیان، ابوسعید، ابوطاہر، مناسبات سیاسی، خلافت عباسی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1251481>

